אילו של יצחק

	כניסת שבת	יציאת שבת
ד' כסלו ה'תשפ"ז		
ירושלים	16:06	17:18
ת"א	16:20	17:20
חיפה	16:10	17:18
באר שבע	16:24	17:21

פרשת "תּוֹלְדֹת"

עשרים שנה חלפו מאז נשא יצחק את רבקה לאישה, ועדיין אין להם ילדים: "וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַה' לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ, כִּי עֲקָרָה הִוא; וַיֵּעָתֶר לוֹ ה', וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ." (כ"ה, כ"א)

"**ויעתר יצחק לה'**"- הרבה והפציר בתפילה, "**לנכח אשתו**" - זה עומד בזוית זו ומתפלל, וזו עומדת בזוית זו ומתפללת (רש"י).

ושאלו חז"ל (יבמות סב.): מפני מה היו אבותינו עקרים?
וענו, מפני שהקב"ה מתאווה לתפלתן של צדיקים. וצריך להבין: מה מיוחד בתפלתן יותר מתפלת שאר אנשי דעלמא? ודחוק לומר שתפלת צדיקים עדיפה, משום שהם יודעים לכוון יותר טוב בתפלתן בכוונות נעלות ונשגבות, שהרי כבר מצינו שגם תפלת המדוכאים ונשברי הלב מקובלת ביותר אצל הקב"ה, ככתוב: "קָרוֹב ה' לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְאֶת דַּכְּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ.", וזאת גם ללא כוונות נעלות ונשגבות.

אלא נראה לבאר שישנו כלל יסודי וברור המשותף גם לצדיקים וגם לנדכאים ושבורי הלב, שגורם לכך שהקב"ה יתאוה ויקבל את תפלתם וכלל זה יכול להתאים לכל יהודי, והוא: **שיגש לתפלה מתוך הרגשה והכרה ברורה שאין לו על מי לסמוך בעולם כלל ואין לו במי להסתייע אלא בהקב"ה בלבד! ורק בו תולה מבטחו, ומקוה ומצפה רק לישועתו בלבד! לתפלה כזו מתאוה הקב"ה והיא שמתקבלת.**

מעלה זו ישנה בדרך כלל רק לצדיקים שרואים תמיד רק את השי"ת לנגד עיניהם ואפס זולתו, וכן לנשברי הלב שהם במצב שאין להם כבר תקוה משום גורם, אלא מקווים לישועת ה' בלבד.

תפלה והתחנונים הבאים מעומק הלב, מבטאים את גודל האמונה בגדולת השי"ת וביכולתו להושיע. כח מיוחד וסגולה מיוחדת יש לה לתפלה, כדברי חז"ל (ברכות לב:): גדולה תפלה יותר מתורה ומעשים טובים, שאין לנו גדול בתורה ומעשים טובים יותר ממשה רבינו ע"ה ואעפ"כ לא נענה אלא בתפלה "ואתחנן אל ה'".

לדמעות יש 'אישור כניסה' תמידי בפני הקב"ה.
מים שקטים חודרים עמוק – זהו כוחן של דמעות! התפילה יכולה להגיע עד לשער, ושם לעצור, אולם הדמעות חודרות מבעד למפתן.
כשיהודי מוריד דמעות מכל הלב בתפילתו – אין דבר שיעצור בעדן מלהכנס אל היכל המלך, מלך מלכי המלכים! ולראייה מסופר:

הגאון רבי אברהם אלישיב זצ"ל, נשא לאשה את ביתו של בעל ה'לשם' זצ"ל, אך במשך שנים הם לא זכו לילדים משלהם. נסע הזוג לעיר וילנא כדי לדרוש ברופאים, אולם אלה הרימו את ידיהם והודיעו להם כי אין לאל ידם להושיעם.
כשחזרו הביתה, נכנסה האשה לאחד החדרים ונתנה דרור לדמעותיה. כאשר יצאה מהחדר נתקלה באביה בעל ה'לשם', שהבחין שעיניה אדומות.
'מה לך, בתי?' שאלה אביה בדאגה. סיפרה לו הבת שהרופאים אמרו כי לא יהיו לה ילדים. אמר לה אביה: 'הרי כתוב 'קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראהו באמת'. 'באמת' – זה המצב שבו את נמצאת כעת לאחר שהרופאים ייאשו אותך! מעתה את יודעת שיש לך רק כתבת אחת ויחידה – לפנות לבורא עולם ולבכות אליו!'
ואכן, לאחר כשנה נולד להם בנם **יוסף שלום**, מי שלימים האיר את העולם בתורתו, הלא הוא פוסק הדור הגאון **רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל.**
כי בכוחה של תפילה אחת מעומק הלב לפעול גדולות ונצורות, כל שכן אם התפילות מתובלות ב'דמעות מלוחות'.

אם כן, אחרי שנים רבות של ציפייה, רבקה אמנו בהיריון. אבל אז היא מרגישה בבטן את שני התאומים שלה כל הזמן מתקוטטים ורבים:

"**וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים, בְּקִרְבָּהּ, וַתֹּאמֶר אִם-כֵּן, לָמָּה זֶּה אָנֹכִי; וַתֵּלֶךְ, לִדְרֹשׁ אֶת-ה'.**" (כה, כ"ב)

לכאורה, במצב כזה צריך רק ללכת לרופא נשים ולעשות אולטרסאונד. מה פתאום "לדרוש את ה'"? פרשנים מסבירים, שרבקה יודעת שכל התרחשות בעולם יש לה שורש רוחני, יש סיבה עמוקה יותר. היא רוצה להבין את המימד הזה, להתחבר לשורש, לדעת מה התפקיד שלה בתוך כל מה שקורה לה. והדבר נכון גם לכל דבר שקורה לנו בחיים האישיים והלאומיים. שום דבר אינו סתמי. רבקה אמנו מלמדת אותנו לשאול במצבים מבלבלים או מאתגרים: מה ה' רוצה ממני? מה המטרה והמשמעות? מה התפקיד?

"**וַיֹּאמֶר ה' לָהּ, שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנֵךְ, וּשְׁנֵי לְאֻמִּים, מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ; וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ, וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר.**" (כה, כ"ג)

המתח הפנימי בין יהודים לגויים נעוץ אפוא בשורש הווייתם.
אך התורה הבטיחה - והמציאות הוכיחה זאת - "**וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ**" - ומפרש רש"י: "כשזה קם זה נופל": כאשר יהודים ממלאים את תפקידם ומתנהגים כיהודים, עשיו חש יראת-כבוד כלפיהם.
דווקא כאשר ההבדלים בין יהודים לגויים באים אל מלוא ביטוים, הדבר מעורר הערכה מצד הגויים, ואילו הנטייה להידמות לגויים ולהתבולל בתוכם, מעוררת תגובה הפוכה של בוז וזלזול.

על דרך הרמז, מלמדים אותנו חז"ל ממקרא זה, שבתוך כל אחד מאתנו מתרוצצים יעקב ועשיו המסמלים את הנפש האלוקית והנפש הבהמית. "כשזה קם זה נופל" – כשהנפש האלוקית מתחזקת בלימוד התורה, נוצרת חולשה כללית בנפש הבהמית. הדבר נעשֶׂה בלי מאמץ אלא מעצמו.

ואומר דוד המלך: "וַאֲנִי בַּעַר וְלֹא אֵדָע בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ." – מתוך כל תאוות העולם הזה שמקורם בנפש הבהמית, משם התחברתי אליך.
ואומרים חז"ל: במלחמה הזאת אין רגע דל. כשזה קם זה נופל

החיים בעולם הזה הם חלק מ'משחק' אחד גדול. הקב"ה ברא עולם שבו נטושה מלחמה מתמדת בין שני צדדים – הטוב והרע. "זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים" אומר קוהלת. כנגד צד הקדושה ברא הקב"ה את ה'סטרא אחרא' [=הצד האחר]. כנגד כוחות הבניין והיצירה – את כוחות ההרס והחורבן. ואנחנו ה'שחקנים' ב'משחק' הזה. ובמאבק הזה אין רגע דל, אין שביתת-נשק. "כשזה קם – זה נופל, וכשזה נופל – זה קם".

והדברים נכונים לא רק כלפי התכנית הכללית של חיי האדם, אלא גם על חלקים של יומו. כאשר האדם חוזר הביתה בערב, וזמנו פנוי להנאת עצמו לעשות כרצון ליבו, הרי בשעות אלו הוא "איש שדה" - איש בטל, ועלול לבוא לכל הסכנות בערכים רוחניים. לא כן מי שיש לו בלילה שיעור תורה או חברותא, וכל השעות של יומו ולילו מנוצלות ומלאות, וכל זמן שאינו עסוק בעסקיו, עסוק הוא בתורה ובתפילה. במאבק הזה אנחנו חייבים לנצח, כי אם נירדם בשמירה, ינצח הצד השני, הצד האחר!

"**וַיִּגְדְּלוּ, הַנְּעָרִים, וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד, אִישׁ שָׂדֶה; וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם, יֹשֵׁב אֹהָלִים.**" (כ"ה, כ"ז)

שני בנים נולדו לו ליצחק אבינו: האחד איש יודע ציד, איש שדה - אדם בטל (רש"י), תאוותן חסר מעצורים, והשני איש תם יושב אוהלים.
הדברים תמוהים לכאורה, מדוע נקרא עשיו 'אדם בטל', הרי הוא היה היפך של אדם בטל, הוא היה עסוק וטרוד כל היום בעבודה קשה ומייגעת לרוץ ביערות ובשדות לצוד בקשתו חיות ועופות, האם לזאת יקרא 'אדם בטל'?
אלא, אמר הגאון רבי משה הלוי סולובייציק זצ"ל, מכאן רואים שאדם יכול לרוץ ולפעול כל היום וכל הלילה, ובכל זאת, אם הוא אינו חי חיים של קיום רצון ה', ואינו ממלא את שליחות חייו בעולם הזה, הרי הוא אכן 'אדם בטל' בתכלית הביטול...

ולכאורה עוד צ"ב, מדוע שינתה התורה בלשונה, כי על עשו אמר **יודע** ציד, ואילו לגבי יעקב לא אמר יודע תורה? וביאר הגאון ה'שבט הלוי' זצוק"ל שבשנות עלומיו כאשר למד בישיבת 'חכמי לובלין' המעטירה, בא רב אורח לדרוש בישיבה, ובתוך דבריו אמר, ראיתי בני עליה ומועטים מהם הינם בעלי כישרונות, כי לא הכישרונות יעמדו לאדם בדרכו להצליח בתורה, אלא מידת התמדתו ויגיעתו, ועל כן בבוא התורה לשבח את יעקב אבינו, לא שיבחוהו בכך שהיה יודע תורה, אלא בכך שהיה "**אִישׁ תָּם, יֹשֵׁב אֹהָלִים.**" בהתמדה רבה ועצומה.
ומכאן תשובה לכל האומר לא אלי הדברים אמורים, כי דל כישרונות הנני, כי טעות גדולה בידו, כי לא הכישרונות קובעים את ההצלחה בתורה, אלא היגיעה - כשור לעול וכחמור למשא היא אשר תביא את האדם להיות 'בעל תורה'.

ועוד אמר **השל"ה הקדוש**, זיע"א: מפסוק זה אנו למדים כי **התמימות** היא המידה הנעלה ביותר, שהרי מכל המעלות הטובות, שיעקב אבינו היה וודאי ניחן בהם, ראתה התורה לכתוב בשבחו כי היה "איש תם", משמע שאין לך מידה גדולה מן התמימות.

פרשתנו מזוהה יותר מכל, כפרשת מכירת הבכורה, ונתינת הברכות.

"**וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל-יִצְחָק אָבִיו, וַיְמֻשֵּׁהוּ; וַיֹּאמֶר, הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב, וְהַיָּדַיִם, יְדֵי עֵשָׂו.**" (כז, כב)

מובא במדרש רבה (תולדות סה. יט) "הקל קול יעקב" - בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות ובתי מדרשות אין הידיים ידי עשיו, ואם לא - "והידיים ידי עשו".

ומקשים המפרשים והלוא לא נאמר בפסוק "ואין הידים ידי עשיו" כי אם "והידים ידי עשיו" כלומר אפילו כשהקול קול יעקב גם אז "הידים ידי עשיו?"
ומסביר רש"י, כתוב "הקל" - חסר ללא ו', והדיוק הוא: אם קולו של יעקב חסר, אם יעקב 'הקל' קולו, מיד "והידים ידי עשיו" - ידי עשו שולטות. כלומר כאשר מורגשת חולשה והקלה בקול יעקב שהוא חסר, אזי שולטות בו "הידים ידי עשיו". ואילו כאשר קול יעקב הוא מלא ללא חולשה והקלה אזי אין ידי עשיו שולטות בו.

"**כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו, אֶת-דִּבְרֵי אָבִיו, וַיִּצְעַק צְעָקָה, גְּדֹלָה וּמָרָה עַד-מְאֹד; וַיֹּאמֶר לְאָבִיו, בָּרְכֵנִי גַם-אָנִי אָבִי**." (כ"ז, ל"ד)

כל שנה עולות במוחנו ההשערות שעשו הוא התגלות הרוע, רוצח שפל, שודד חסר מעצורים. שהרי הוא מצטייר בדמיוננו כ"איש שדה" המשוטט ביערות בחרבו ובקשתו, וכל מטרתו לכבוש, להשחית ולחבל, ובוודאי שאינו ראוי לברכות!

אך כאן המקום לשאול: האם אותה דמות שאנו מציירים בעינינו היא הדמות שאנו מצפים ממנה שבעת גילוי לקיחת הברכות ש"**וַיִּצְעַק צְעָקָה, גְּדֹלָה וּמָרָה עַד-מְאֹד**", ובהמשך "**וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קֹלוֹ, וַיֵּבְךְּ**."?! הרי איש שדה הוא, מסכן את חייו כל יום במסעות צייד. מה לו עם ברכות שמימיות?

מתברר שגם עשו היה בדרגה רוחנית גבוהה, וצעקותיו ודמעותיו - אמיתיים וכנים היו. גם לעשו היו הבנות עמוקות בדרכי השם, אך כל אלו לא תורגמו לחיי המעשה. בכל בוקר כשקם עשו ממיטתו ועמדה בפניו הבררה אם לנטות ימין או שמאל, הוא נכשל ולא משל ביצרו.

יצחק לא ראה לפניו בור, עם הארץ חסר דעת ונעדר תבונה. אדרבה, הוא ראה איש משכיל, נבון וחכם, שאם רק ירתום את ידיעותיו לעול המעשה – יפרח ממנו אילן פאר רב ממדים. לפיכך אהב יצחק את עשו בגלל האפשרות המופלאה שהיתה טמונה בו. אבל הוא, לא השכיל לרתום את חכמתו ואת תבונתו, ולחברם לחיי המעשה.

בעוד יעקב אבינו היה "יושב אהלים", עמל בכל כוחו לקנות את ערכי הנצח, החליט עשו שאת כל מרצו יוציא רק בשדה, ביער ובחורש. הוא קיווה שברכות שמים יחולו על ראשו מאליהן, ללא מאמץ ויגיעה. עתה הובהר לו, שלמען קבלת הברכות **יש לעמול בישיבת אוהלים וביגיעת התורה לצד היותו "איש שדה"**! לכן זכה יעקב לברכות הבכורה, ולא עשו אחיו.

"**וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל אָבִיו הֲבָרָכָה אַחַת הִוא לְךָ אָבִי**" (כז, לח)

אמר הרה"ק שר שלום מבעלזא זי"ע: "יצחק' בגימטריא 8 פעמים הוי"ה, ו'יעקב' בגימטריא 7 פעמים הוי"ה. כל שם הוי"ה היא ברכה לעצמה, נמצא שיעקב קיבל 7 ברכות, ונשארה אצל יצחק ברכה אחרת, על כך אמר עשיו לאביו: הברכה אחת היא לך אבי - כלומר הלא עדיין נשארה לך ברכה אחת משם הוי"ה אחד שלא מסרת ליעקב ברכני גם אני אבי.

בלומדנו את פרשת השבוע, אי אפשר להתעלם משאלת העומק המהדהדת בלב הפרשה והיא:
מדוע הורתה רבקה ליעקב לרמות את יצחק וליטול את ברכתו של עשו?

"וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע בְּקֹלִי לַאֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֹתָךְ: לֶךְ נָא אֶל הַצֹּאן וְקַח לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדָיֵי עִזִּים טוֹבִים, וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מַטְעַמִּים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב. וְהֵבֵאתָ לְאָבִיךָ וְאָכָל, בַּעֲבֻר אֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ. (כז, ח-י)

תוכניתה הייתה מיידית, שלמה ומפורטת. לא היו לה ספקות ולא היסוסים. היא הייתה נחושה בדעתה לנצל את ההזדמנות. כשיעקב העלה השגות (מה יהיה אם אבא לא יאמין? מה יקרה אם הוא ימשש אותי ויבין מייד שאינני עשו?) תשובתה הייתה קצרה וחותכת:

"עָלַי קִלָלָתְךָ, בְּנִי. אַךְ שְׁמַע בְּקֹלִי וְלֵךְ קַח לִי." (כז, יג)

רובנו, נוטים לשאול איך יכל יעקב לרמות את אביו. אבל השאלה האמיתית נסובה על רבקה. התוכנית הייתה שלה, לא של יעקב.
איך ייתכן שהיא חשבה כי מותר:
(א) לרמות את בעלה.
(ב) לשלול מעשו את ברכת אביו.
(ג) לצוות על יעקב לעשות מעשה לא ישר?

יעקב, כשהוא לעצמו, לא היה הוגה תוכנית כזאת. הוא היה "איש תם" (כ"ה, כז) לא איש תככים. איך אם כן הגיעה רבקה לידי מעשה כזה?

יש שלוש תשובות אפשריות.

הראשונה: היא אהבה את יעקב (שם, כח). היא העדיפה אותו על פני עשו, אבל ידעה שיצחק חושב אחרת.

אך תשובה זאת איננה סבירה. האבות והאימהות היו אנשי מופת. אינסטינקטים, או שאפתנות עקיפה, לא הניעו אותם.

האפשרות השנייה היא, שרבקה האמינה בכל ליבה שעשו הוא האיש הלא נכון: שהוא אינו מתאים להיות יורש הברכה. היא כבר ראתה באיזו קלות היה עשו מוכן למכור את בכורתו ואף לבוז לה (כה, לא-לד). היא לא האמינה כי "אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד, אִישׁ שָׂדֶה" מתאים לתבנית של ברית אברהם. היא ידעה שעל פי שיקול דומה בחר ה' ביצחק להיות ממשיכו של אברהם, ולא בישמעאל שהיה "פֶּרֶא אָדָם" (טז, יב).
חיוני היה, לשם עתידה של הברית, שהיא תימסר בידי הבן שיש לו התכונות המתאימות לחיות על פי דרישותיה הגבוהות.

האפשרות השלישית היא, שרבקה פשוט דָבקה בדברי הנבואה שקיבלה כאשר הלכה לדרוש את ה' בהיותה הרה עם תאומיה: "שְׁנֵי גיים [גוֹיִם] בְּבִטְנֵךְ, וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ; וּלְאֹם מִלְאֹם יֵאָמֵץ, וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר.(בראשית כה, כג)

האפשרויות השנייה והשלישית הגיוניות, אבל רק במחיר העלאתה של שאלה יסודית יותר: האם רבקה שיתפה את יצחק במחשבותיה?

אם כן, מדוע התעקש יצחק שהברכה תינתן לעשו? ואם לא, למה?

כאן עלינו לפנות לתובנת עומק של הנצי"ב (הרב נפתלי צבי יהודה ברלין, 1816–1893). הנצי"ב מעיר את הערתו, המסבירה את המתרחש בפרשתנו, כבר על הפרשה הקודמת, פרשת חיי שרה כאשר רבקה רואה לראשונה את בעלה המיועד: נזכור שיצחק לא בחר את אשתו. אברהם הטיל משימה זו על עבדו. העבד והפלה המיועדת רכבו לארץ כנען על גמלים, וכשהתקרבו לאוהלי אברהם ראתה רבקה דמות מרחוק:

"וְיִצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לַחַי רֹאִי, וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב. וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב, וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה גְמַלִּים בָּאִים. וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אֶת יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמָל. וַתֹּאמֶר אֶל הָעֶבֶד, "מִי הָאִישׁ הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ?" וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד, "הוּא אֲדֹנִי". וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס. (כד, סב-סה)

על כך מעיר הנצי"ב בפירושו 'העמק דבר': " "וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס." מרוב פחד ובושה, כמו שמבינה שאינה ראויה להיות לו לאשה, ומאז והלאה נקבע בלבה פחד. ולא היתה עם יצחק כמו שרה עם אברהם ורחל עם יעקב, אשר בהיות להם איזה קפידא עליהם לא בושו לדבר רתת לפניהם. מה שאין כן רבקה. וכל זה הקדמה להסיפור שיבוא בפרשת תולדות שהיו יצחק ורבקה מחולקים בדעות. ומכל מקום לא מצאה רבקה לב להעמיד את יצחק על דעתה בדברים נכוחים כי היא יודעת האמת כי עשו רק ציד בפיו. וכן בשעת הברכות."

הכתוב מדגיש בפנינו, בכמה דרכים, את הריחוק ביניהם. יצחק רחוק מרבקה פיזית כשהיא מבחינה בו. הוא רחוק מאוד גם מבחינה מנטלית: הוא שרוי בהרהורים, במחשבה ובתפילה.

יצחק הוא המופנם ביותר בין האבות. כמעט שאיננו רואים אותו יוזם מַהלך. דומה כי אירועי חייו משקפים את קורות חיי אביו. התורה מקשרת את יצחק ל"פַּחַד" (לא, מב). הקבלה מקשרת אותו דווקא עם גבורה, אבל זו גבורה של כיבוש-היצר ואיפוק. זהו האיש שנעקד אל המזבח, וחייו ניתנו לו בחזרה ברגע האחרון.

רבקה הרגישה שאינה מסוגלת לחלוק עם יצחק את הנבואה הסתומה שקיבלה על דבר שני התאומים שבבטנה, ואת הפקפוק שלה בהתאמתו של עשו לקבלת הברכה.

הקושי התקשורתי בינה לבין יצחק הוליך אל המרמה – וזו הולידה סדרה של טרגדיות, ביניהן בריחתו של יעקב מפני עשו אחיו מחשש לחייו, ותרמית-הנגד שרקם נגדו חותנו לָבן.

מסקנה ברורה עולה מכך. התורה אומרת לנו שהתקשורת הבין-אישית חיונית, גם אם היא קשה. רבקה פעלה לאורך כל הדרך ממניעים נאצלים. מתוך כבוד למופנמות של יצחק ולפרטיות שלו, היא נזהרה שלא להציק לו. היא לא רצתה לפוגג את אשלייתו על עשו בנו האהוב. היא לא רצתה להטריד אותו בדברי נבואה המרמזים לכך שתאומיהם יהיו כלואים כל חייהם במאבק איש עם אחיו. אלא שהדרך העוקפת את כל ההצקות הללו, דרך התרמית, גרועה מכולן.

בפרשות אלו, אנו מתוודעים גם אל מערכות היחסים של אבותינו;

נלמד מכך, שכנות ופתיחות הן עמודי התווך של מערכת יחסים איתנה.

יהיו פחדינו וחששותינו אשר יהיו, מוטב לומר את האמת מללכת בדרכי מרמה, גם אם מניעיה של מרמה זו נאצלים.

לע"נ ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל
נלב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה
לע"נ אסתר מזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל
נלב"ע ב' טבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה

להוספה לרשימת התפוצה ולתגובות: 050-5389885 b_itzhak@netvision.net.il
יש לשמור על קדושת הגיליון - דרוש בגניזה